

سلطانیه؛

جوهرچین‌هایی باخشت و فیروزه

● نازنین حسن‌نیا ● شادی رضائی
■ عکاس: شادی رضائی

۱

در دوره ایلخانی،
تزئینات معماری شامل
آجرکاری، گچ‌بری، کاشی معرق
و کاشی زرین‌فام بود و بنای سلطانیه
یکی از شاخص‌ترین بناهای این دوره است که
تمام این تزئینات را در خود جای داده است. این بنا در
دو دوره تزئین شده است:

■ دوره اول آجر و کاشی بوده که کتیبه‌ها و آیات قرآنی
و نام‌های الله، محمد (ص)، علی (ع) و نام سلطان روی
آن‌ها قابل مشاهده است؛ ■ دوره دوم تزئینات گچ‌کاری
و گچ‌بری بوده است که به دلیل ناشناخته‌ای به دستور
سلطان محمد خدابنده (الجاتو) تمام آجرکاری‌ها
را با گچ پوشانده‌اند. امروزه گچ‌کاری
بعضی از دیوارهای طبقه اول ریخته
است و تزئینات آجر و کاشی
و بعضی کتیبه‌ها دیده
می‌شود.

۲

چطور می‌توان
دیوارها و سقف‌ها را با
کتیبه‌ها پر کرد که هم الگوی
زیبایی ساخته شود و هم جایی خالی
نماند؟ کتیبه مربع شکل «سبحان‌الله» را ببینید.
نوشته‌ها به زیبایی چرخیده و یک مربع ساخته‌اند.
کافی است مربع‌های «سبحان‌الله» را به یکی از صورت‌های
ممکن کنار هم بچینیم تا دیوارها پر شوند.

۳

همه کتیبه‌ها به راحتی «سبحان الله» به شکل مربع در نمی‌آیند. کتیبه مقابل، نام حضرت علی (ع) است. ببینید که چطور چند نوشته را با هم ترکیب کرده‌اند تا به شکل مربع برسند. در کتیبه «السلطان ظل الله» هم نوشته‌ها چرخیده‌اند تا به شکل مربع برسند. آن را برایتان مشخص کرده‌ایم. شما در کتیبه پایین، نوشته «محمد رسول الله» را پیدا کنید.

۴

نکته دیگری که در تزئین دیوارها باید رعایت شود، کنج‌ها، قوس‌ها و کناره دیوارهاست. اندازه نوشته‌ها متناسب با پهنای دیوار انتخاب شده است. به نظر شما چیدن آجرها را از پایین دیوار شروع می‌کنند یا از زیر قوس سقف؟

